

Sozuk medeniýet we çemeleşme

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Sozuk medeniýet we çemeleşme SOZUK MEDENIÝET we ÇEMELEŞME

Sozuk bähbitler prinsipi elmydama utýar we köplenç adalatdyr hakykat mantygyny aradan aýyrýar

Üstümizdäki Zülhiçje (Gurban) aýynyň birinji ongünlüğinde «Şarkul-Awsat» gazetiniň käbir žurnalistleriniň (atlary agzalmaga mätäçlik duýulmajak derejede meşhur) makalalarynda haj möwsüminiň we haj parzynyň atmosferasyny bozmaga synanyşýan garaniýetli toparlaryň synanşyklaryndan söz açýandygy ünsümi çekdi.

Awtorlar berjaý edilýän dini parzlara syýasy pygyllary bulaşdyrmak atkaly uly yslamy ýygmanyşygy bulamagyň howpy barada aýdýardylar.

Şonsuzam hemmeler bu dini amallary göwnejaý berjaý etmegiň, ybadatlaryň edilýän ýerlerinde bolunan wagtynda edepsizlikden,

dawa-jenjelden, goh-galmagaldan we ahlaksyzlykdan gaça durmak bilen amala aşjagyny gowy bilýär. Şunuň bilen baglanyşyklylykda gazetiň žurnalistleri bilen Saud Arabystanynyň ýa-da daşyndaky beýleki gazetlerde çykyş edýänleriň her ýyl dünýäniň çar künjünden musulmanlaryň haj parzyny berjaý etmek üçin gelyän haj möwsümünde käbirleriniň öwran-öwran pitne çykarmaga edýän synanyşyklaryndan el çekmezligi üstünde durup geçmegiň gerekdigine ilkinji gezek ýüzlenilmeýändigini aýdyp bolar.

Bu boýunça täzelik ýok we agzan makallarymyň awtorlarymyň meseläniň üstünde dogry durup geçendikleri, hasam beteri meseläniň taryhy çuňlugyna inmegi başarandyklary-da hakykat. Aýratynam, haj möwsümini syýaslaşdyrmaga gönükdirilen bular ýaly pygyllaryň gaýtalanmagynyň dini her daýym bilgeşleýin ýoýýan we ony belli syýasy ugra gysardýan çäýşyk çemeleşmäniň praktikasydygy hakykaty bilenem badaşýandygyny aýtmak mümkin. Menden öň şu temada ýazanlaryň makalasynda aýdylan zatlara özümden täze goşjak zadym ýok.

Emma ýaş nesillere has köp maglumat berme merkezini döretmegiň haj möwsümünde ýa-da başga ýerlerde din bilen syýasatyň garyşdyrylmagyna ýol berýän pikirleri öňe sürýänleriň aýdýanlaryna ynanmagyň howpuna ünslerini çekmegiň gerekdigini nygtap, başgalaryň garaýyşlaryndan peýdalanmak peýdaly bolup biler.

Dürli jemgyýetlerde praktikada amal edilýän hakykat çäýşyk düşüňjeleriň şonsuzam sistematiki taýdan agalyk sürýän medeniýetiň görnüşidigini aýk görkezýär.

Munuň özi dürli meseleleriň üstünde durup geçmekdäki tapawutlylyklarda we Ukrainadan Palestina, Sudan uruşlarynyň tragediyalary, Günorta-gündogar Aziýadaky güýç söweşi we Hytaý deňizine çenli sebäpleri, dörän ýerleri nähili bolanda-da, haljara çaknyşyklara dahylly çapraz pozisiýalarda aýk-aýdyň görülyär.

Düşüňjeler birden köp ölçeg bilen ölçelip, sozulmadyk bolsa, birnäçe urşuň soňlanmagy we ençeme ýyllap bigünä raýatlara çekdiren ejirleriniň duruzulmagy mümkin bolup bilerdi.

Sozuk bähbitler prinsipi elmydama utýar we köplenç adalatdyr

hakykat mantygyny aradan aýyrýar.

Hasam beteri yzygiderli we dürli formalarda täzelenen sozuklyk käbir adamlara ýagdaýlaryny düzeltmegi kynlaşdyryp biljek derejede täsir edýän ýaşaýyş-durmuş formasydyr we köplenç ýagdaýda munuň täsirleriniň ýüküni maşgalalary çekýär.

Makalanyň giriş bölegine dolanyp geler bolsak, Saud Arabystany patyşalygynyň ýolbaşçylarynyň we ygtyýarlylarynyň hajylaryň ybadatlaryny aňsat we howpsyz ýagdaýda berjaý edip bilmekleri üçin her ýyl nägadar adatdan daşary tagala edýändikleri ýakyn dan we uzakdan synlap duran hemmelere äşgär.

Şu ýyl bolşy ýaly, mundan öňki ýyllaram şeýle boldy we öňümizdäki ýyllaram şeýle bolar, enşalla!

Munuň geň galar ýaly ýeri ýok, çünki Allanyň myhmanlaryny garşylamaga, «Haremeýni-Şerifeýne» hyzmat etmäge borçlaryň jogapkärçilikleriniň möhüm parçasdyr we muny iň ýokary derejeli jogapkärçilik bilen ýerine ýetirýärler.

Bekir UWEÝDA.

Penşenbe, 20.06.2024 ý. Publisistika